

fremt betingelserne herfor er opfyldt, må der være tale om objektive konstaterbare betingelser. Det vil – gennem erklæring fra folkeregistret og ved fremlæggelse af separations- eller skilsmissebevilling – objektivt kunne konstateres, om betingelserne for at opnå fælles forældremyndighed er opfyldt. Dette kan ske allerede under behandlingen af faderskabssagen. Det er afgørende, at registreringen af fælles bopæl er sket forud for barnets fødsel.

Er der tvist om, hvorvidt forældrene har boet sammen og hvornår, og er der ikke registreret fælles folkeregisteradresse, er situationen ikke omfattet af lovforslaget, da det som nævnt er en grundlæggende betingelse for etablering af fælles forældremyndighed i forbindelse med faderskabets fastslåelse, at der er tale om objektive konstaterbare kriterier.

Den far, der mener at have boet sammen med moderen i en periode – uden at dette dog fremgår af folkeregistret – må, efter at faderskabet er fastslået, anlægge sag om forældremyndighed efter lovforslagets § 14, jf. bemærkningerne til bestemmelsen.

En automatisk etablering af fælles forældremyndighed i de foreslåede situationer vil kunne føre til, at der kan være tilfælde, hvor der etableres fælles forældremyndighed, men hvor dette ikke vil være det bedste for barnet. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis forældrenes samlivsbrud skyldes, at faderen har udøvet vold mod moderen under samlivet eller efter barnets fødsel. I disse tilfælde må moderen rejse sag efter lovforslagets § 11, om at den fælles forældremyndighed ophæves. Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 11, hvoraf det fremgår, at retten kan ophæve den fælles forældremyndighed i sådanne situationer, da det ikke kan antages at være i barnets interesse, hvis voldsovelsen har en sådan karakter, at det påvirker familien som helhed, herunder forældrenes evne og vilje til at samarbejde.

Det bemærkes, at hvis barnet er blevet til ved en strafbart forhold, kan den mand, der har begået forholdet, ikke blive barnets far, hvis afgørende hensyn til barnet taler imod det (ved incest eller voldtægt), jf. børnelovens § 10.

Ved de foreslåede bestemmelser etableres der fælles forældremyndighed ved fastslåelse af faderskabet, såfremt de objektive betingelser er til stede. Herved skabes et retligt fællesskab over barnet, jf. lovforslagets § 3. Væsentlige beslutninger vedrørende barnet kræver enighed mellem forældrene. Dette betyder f.eks., at begge forældre skal være enige om, at barnet skal have pas, have nyt navn, have væsentlig medicinsk behandling eller indgreb. Samtidig har begge

forældre ret til at hente og bringe barnet, f.eks. i institution, skole, til lægen osv.

Det bemærkes, at ministeriet ikke finder, at de gældende regler om etablering af fælles forældremyndighed gennem udfyldelse af omsorgs- og ansvarserklæringen bør ændres. Det vil fortsat være den altovervejende hovedpart af de ugifte samlevende, der via denne lette adgang til at anerkende faderskabet ved barnets fødsel, samtidigt automatisk får fælles forældremyndighed. Udfyldes en omsorgs- og ansvarserklæring ikke, vil den fælles forældremyndighed kunne etableres i forbindelse med fastslåelse af faderskabet i statsforvaltningen eller ved dom, jf. lovforslagets § 6, stk. 2 og 3, og § 7, stk. 3.

#### 4. Samvær

Reglerne om samvær for den af forældrene, der ikke har barnet boende, findes i kapitel 2 i lov om forældremyndighed og samvær. Samværsbegrebet omfatter personlig kontakt samt indirekte kontakt i form af breve, telefonsamtaler og lignende. Herudover har den, der ikke har del i forældremyndigheden, mulighed for at få orientering om barnets forhold, f.eks. fra barnets skole.

Samværsforælderens stilling er blevet styrket gennem de senere år. Det er nu muligt at få en afgørelse om samvær, selv om man har del i forældremyndigheden. Ved gennemførelsen af loven i 1995 skete en yderligere styrkelse derved, at det i §§ 12, stk. 2 og 13, stk. 1, om overførsel af forældremyndighed, skal tillægges betydning, om den forælder, der har forældremyndigheden, uden rimelig grund hindrer gennemførelsen af samvær.

I 2001 blev der i § 29 indsat et stk. 2, så også et barn under 12 år skal indkaldes til en samtale om forældremyndighed og samvær, hvis dets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det.

Med virkning fra den 1. oktober 2004 er § 17, stk. 2, om ændring af en aftale eller afgørelse om samvær, ændret. Der er med ændringen sket en skærpelse af kriteriet for ændring af samvær, som bl.a. har til formål at skabe ro om samværet samt at gøre det klart for forældrene, at de har et fælles ansvar for, at samværet bliver gennemført på en måde, der er hensigtsmæssig for barnet.

Den 14. juni 2005 blev loven ændret som led i den familieretlige strukturreform. Ændringen indebærer bl.a., at domstolene fra den 1. januar 2007 i forbindelse med sager om forældremyndighed, der er indbragt for retten af statsforvaltningen, også skal træffe afgørelse om samvær, hvis en af forældrene anmoder om